

Täysistunto

Tiistai 13.5.2025 klo 14.00—16.50

12. Lakialoite laiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteen muuttamisesta

Lakialoite LA 10/2025 vp Juha Mäenpää ps

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 12. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia, ja jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käymään loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asia-kohtien jälkeen. — Keskustelu alkaa. Edustaja Mäenpää, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.07 **Juha Mäenpää ps** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hyvät naiset ja miehet! Olen ollut hieman huolissani Suomessa huoltovarmuudesta, ja aika paljon ne asiat, joihin minä täällä eduskunnassa puutun, liittyvät hyvin usein huoltovarmuuteen. Niitähän on monilla eri sektoreilla, mutta se, mistä olen ollut huolissani, on Huoltovarmuuskeskuksen rahoitus. Toivon, että tämä oma lakialoitteeni hieman muistuttaa muitakin päättäjiä tästä asiasta, että se on meille erittäin tärkeää, että me itse huolehdimme omasta huoltovarmuudestamme. Siihen liittyy energiaa, ruokaa, sotilaallisia kykyjä. Tämä Huoltovarmuuskeskuksen toiminta on jakautunut hyvin erilaisiin osa-alueisiin ihan kaikkialle meidän yhteiskuntaamme.

Minä menen nyt tämän kirjoitetun puheen perusteella ja sitten lopuksi hieman ruodin vielä asioita.

Arvoisa puhemies! Hyvät naiset ja miehet! Meillä on täällä lähetekeskustelussa lakialoite, jonka olen valmistellut ja käsiteltäväksi jättänyt. Aiheena on huoltovarmuus ja sen rahoitus. Lakialoitteessa ehdotetaan sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteen muuttamista siten, että huoltovarmuusmaksua korotetaan molemmissa sähköveroluokissa 0,013 sentistä kilowattitunnilta 0,039 senttiin kilowattitunnilta. Eli se maksu kolminkertaistuisi huoltovarmuusjärjestelmän taloudellisen pohjan turvaamiseksi.

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla toimiva Huoltovarmuuskeskus määrittelee huoltovarmuuden tarkoittavan varautumista mahdollisiin kriiseihin ja häiriötilanteisiin sekä jatkuvuuden hallintaa turvaamalla elintärkeät toiminnot, jotta yhteiskunta ja elinkeinoelämä toimivat ja ihmiset voivat turvallisesti elää arkeaan. Toimivat markkinat ja kilpailukykyinen talous ovat huoltovarmuuden perusta. Keskus huomauttaa, että markkinat eivät kuitenkaan välttämättä riitä ylläpitämään yhteiskunnan taloudellisia ja teknisiä perustoimintoja erilaisissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Tämän vuoksi tarvitaan huoltovarmuustyötä, jolla varaudutaan ylläpitämään yhteiskunnan kriittiset toiminnot mahdolli-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 49/2025 vp

simman normaaleina näissä tilanteissa. Suomessa huoltovarmuutta varmistetaan yhteistyössä julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin kanssa. Huoltovarmuusajattelun, varautumisen ja valmiuden edistämisen juuret maassamme ulottuvat yli sadan vuoden taakse 1900-luvun alkuun.

Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisussa ”Huoltovarmuuden turvaamisesta annetun lain muutostarpeet” vuodelta 2024 kerrotaan, että huoltovarmuusmaksun tuotto on reaalisesti laskenut viimeisen kymmenen vuoden aikana yli neljänneksen. Se oli 2010-luvulla korkeimmillaan vuositasolla lähes 48 miljoonaa euroa. Tuotto on kasvanut ja laskenut riippuen eri energiatuotteiden ja sähkönkulutuksen määrästä. Tällä hetkellä tuotto on jo alle 40 miljoonaa euroa, ja valtiovarainministeriön ennusteita eri energiatuotteiden kulutuksesta käyttäen sen voidaan arvioida laskevan reiluun 32 miljoonaan euroon vuoteen 2030 mennessä. Julkaisun mukaan huoltovarmuusmaksun kertymä pienenee ennen kaikkea energiatehokkuuden parantuessa sekä kulutuksen siirtyessä matalamman huoltovarmuusmaksun ja huoltovarmuusmaksuttoman kulutuksen piiriin.

Valtioneuvoston huoltovarmuusselonteko vuodelta 2022 toteaa, että Suomella on edelleenkin hyvin toimiva ja kansainvälisesti ainutlaatuinen huoltovarmuusjärjestelmä mutta muuttunut toimintaympäristö vaatii riittävien resurssien turvaamista sekä toimintamallin kehittämistä. Työ- ja elinkeinoministeriö onkin asettanut laaja-alaisen työryhmän valmistelevaan huoltovarmuuslainsäädännön uudistamista. Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman mukaisesti tällä vaalikaudella toteutetaan lainsäädännön kokonaistarkastelu sääntelyn ajantasaistamiseksi. Työryhmän toimikausi on 15.1.24—31.12.25. Hallituksen esitys huoltovarmuuden turvaamisesta annetun lain muuttamiseksi on tarkoitus antaa eduskunnalle syksyllä 2025.

Lakityöryhmän asettamisen yhteydessä perustettiin myös rahoituksen alatyöryhmä, jonka tehtävänä on huoltovarmuusmaksun määräytymisperusteiden uudelleenarviointi ja säännösmuutostarpeet. Huoltovarmuuden turvaamisesta annetussa laissa säädetään huoltovarmuusmaksusta, joka kannetaan valmisteverotuksen yhteydessä sähköstä ja energiatuotteista osana kokonaisverotaso. Nimestään huolimatta huoltovarmuusmaksu on vero. Huoltovarmuusmaksun tulot eivät kerry valtion budjettiin, vaan ne tuloutetaan suoraan Huoltovarmuuskeskuksen hoidossa olevaan valtion talousarvion ulkopuoliseen Huoltovarmuusrahastoon.

Valtioneuvoston puolustusselonteossa vuodelta 24 muistutetaan, että huoltovarmuus on osa kokonaisturvallisuuden perustaa. Se käsittää väestön toimeentulon, maan talouselämän ja maanpuolustuksen kannalta välttämättömien kriittisten toimintojen, tuotannon, palvelujen ja infrastruktuurin turvaamista sekä normaaliolojen vakavissa häiriötilanteissa että poikkeusoloissa. Muun muassa suojelupoliisin päällikön mukaan Suomessa eletään nyt kansallisen turvallisuuden kannalta vaarallisinta aikaa kylmän sodan päättymisen jälkeen. Siis elämme vaarallista aikaa. Vaara ei väisty, vaikka Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa päättyisi. Huoltovarmuuden ja sen taloudellisen pohjan turvaaminen onkin ensiarvoisen tärkeää Suomen turvallisuusympäristön ollessa heikentynyt perustavanlaatuisesti ja pitkäkestoisesti.

Arvoisa puhemies! Vastustan sinänsä yleisesti ottaen verojen korotuksia, ja vaikka tämäkin on veroluontoinen maksu, niin huoltovarmuudesta huolehtiminen on kuitenkin kansakuntamme kivijalka. Ehdotuksessa korjataan teknologisista muutoksista johtuvia rahoituksellisia vinoutumia ja palataan tämän myötä oikeastaan lähemmäksi kohti aiempaa jo olemassa ollutta maksutasoa. Esimerkiksi sähkölämmitteisissä omakotitaloissa kyse on

Pöytäkirjan asiakohta PTK 49/2025 vp

hintaluokaltaan muutamasta kymmenestä sentistä kuukaudessa. [Tuomas Kettunen: Liian kallista jo tällä hetkellä!]

Eduskunta on muistanut erityisesti puolustus- ja turvallisuusviranomaisia kiitettävästi viime aikoina. Näin kuuluukin olla. Kuitenkin nyt edellä sanotusta käy ilmi: huoltovarmuudesta vastaavat tahot ovat tähän asti jääneet paitsioon. Toivottavasti tämä lakialoitteeni muistuttaa kansanedustajia asian tärkeydestä.

Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Kettunen ilmeisesti kuuluu erittäin maksukyvyttömään porukkaan, jos hän muutaman kymmenen sentin korotuksesta kuukaudessa sähkölämmitteisessä talossa alkaa tänne puhujapönttöön huutelemaan. [Tuomas Kettunen: Olen täällä köyhän kansan puolesta!]

Haluan kuitenkin tässä vielä nostaa esille tämän, mistä tämä oikeastansa lähti liikenteeseen. Elikkä minä lähdin siitä, että sähköautoilijat maksavat nyt huoltovarmuusmaksua huomattavasti vähemmän kuin bensa-autoilijat. Elikkä bensa-autoilija maksaa 18 kertaa enemmän huoltovarmuusmaksua ajaessaan autolla tuolla maantiellä. Tämä on epätasa-arvoinen asia. Mutta siihen on niin vaikea löytää ratkaisua, [Puhemies koputtaa] miten näiltä sähköautoilijoilta kerättäisiin enemmän tätä huoltovarmuusmaksua, niin on parempi, kun nostetaan sitä kaikilta, ja etsiköön tämä työryhmä sitten tasa-arvoisemman kohtelun.

Toivon, että tämä herättää päättäjät huomaamaan sen, että huoltovarmuusmaksu on jäännyt jo pitkään alenevaan kantaan. — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitoksia. — Sitten seuraavaksi edustaja Rintamäki.

16.17 Anne Rintamäki ps: Arvoisa puhemies! Tämän lakialoitteen tavoitteena on muuttaa sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteen sellaisena kuin se on laissa huoltovarmuusjärjestelmän taloudellisen pohjan turvaamiseksi.

Huoltovarmuus on päivän sana. Huoltovarmuuskeskus määrittelee huoltovarmuuden tarkoittavan varautumista mahdollisiin kriiseihin ja häiriötilanteisiin sekä jatkuvuuden hallintaa turvaamalla elintärkeät toiminnot, jotta yhteiskunta ja elinkeinoelämä pysyvät toimivina ja ihmiset voivat turvallisesti elää arkeaan. Energiankulutuksen siirtyessä yhä enemmän sähköön ja sähkölaitteiden ollessa entistä energiatehokkaampia, huoltovarmuusmaksujen kertymä pienenee entisestään, koska sähkön huoltovarmuusmaksut ovat niin pieniä. Viimeisen kymmenen vuoden aikana kertymän määrä on pienentynyt reaalisesti jopa jo neljänneksen.

Edustaja Mäenpää katsoo aloitteessaan, että huoltovarmuusjärjestelmän taloudellisen pohjan turvaamiseksi olisi luontevaa ja reilua paikata syntynyt rahoitusvaje sähkön huoltovarmuusmaksun nostolla. Kannatan lakialoitteen henkeä, sillä huoltovarmuudesta huolehtiminen korostuu erityisesti näin epävarmoina aikoina, kun maailmalla on turbulenssia ja erilaiset tahalliset ja tahattomatkin normaalista poikkeavat tilanteet saattavat yleistyä. Varautuminen vaatii myös sitä, että rahoituspohja on kunnossa.

Kiitan edustaja Mäenpäästä tästä hyvin realistisesta lakialoitteesta. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kettunen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 49/2025 vp

16.19 Tuomas Kettunen kesk: Kunnioitettu rouva puhemies! Minäkin haluan kiittää edustaja Mäenpäästä hyvästä lakialoitteesta ja tämän lakialoitteen kautta herätettävästä keskustelusta ja myös herättelemisestä meitä päättäjiä kohtaan ja päättäjien suuntaan.

Edustaja Mäenpään lakialoittehan on näin, että tätä huoltovarmuusmaksua — elikkä tähän on vähän niin kuin tämmöinen vero — nostettaisiin 0,013:sta 0,039 euroon. Elikkä kysehan on aika pienestä summasta, mutta haluaisin kysyä edustaja Mäenpäältä, kun minun täytyy, rouva puhemies, tunnustaa, että en ollut katsonut niitä lakipykäläiä ja muutoksia/lisäyksiä, mitä edustaja Mäenpään lakialoitteessa on, oliko nyt näin, että ainoastaan sinne sähköntuottajien ja -toimittajien suuntaan tämä kyseinen huoltovarmuusmaksun korotus tulisi. Tosiaan tämä rahoitusmuotohan, mitä sinne Huoltovarmuuskeskuksen suuntaan rahoitukseen saadaan, on niin, että tämä huoltovarmuusmaksu kerätään, ja kun maksun piiristä puhutaan, niin siellä ovat energiayhtiöt, siellä ovat öljyn, maakaasun maahantuottajat ja jalostajat, esimerkiksi Neste. Tulisiko tämä maksun korotus myös sinne? Sitten myös tosiaan sähköntuottajat, -toimittajat.

Tuossa käytin välihuutoa ja totesin, että kyllähän tämäkin on vähän niin kuin tämmöinen veronkorotus, eli näkyykö tämä miten isosti sitten siellä tavallisen kuluttajan arjessa?

No, sähkön hintahan on ollut aika kohtuomatalalla tasolla, mutta kyllä me kainuulaiset sähkön siirtohinnoista maksamme aivan käsittämättömiä riistohintoja. Me maksamme joka kuukausi 40 euroa, vaikka me emme käyttäisi sähköä ollenkaan, sähkönsiirtomaksun kuukausimaksua ja siihen päälle vielä siirtomaksua. Minun mielestäni ennemmin tuolta suunnalta pitäisi lähteä etsimään vielä enemmänkin ratkaisuja siihen, miten näitäkin rahoja, mitä sähkönsiirtoyhtiöistä tänä päivänä menee ulkomaille, kun omistajia on ulkomailta lähtien, saataisiin esimerkiksi huoltovarmuusmaksujen paikkaamiseen.

Mutta, rouva puhemies, edustaja Mäenpäältä todella hyvä keskustelun aloitus tämän lakialoitteen osalta. Ehkä minulla on vielä enemmän kysymyksiä, mutta toivottavasti edustaja Mäenpää pystyy tähän myös vastaamaan.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mäenpää.

16.22 Juha Mäenpää ps: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Kettusella meni luvut ihan oikein mutta yksiköt pikkuisen pieleen. Elikkä tämä sähkön kilowattihintaan kohdistuva korotus olisi 0,026 senttiä per kilowattitunti, ja se tarkoittaa sitä, että sähkölämmitteisessä talossa asuva perhe maksaisi keskimäärin muutamia kymmeniä senttejä kuukaudessa lisää. Elikkä tämä on hyvin pieni. Itse asiassa tuo on niin, mitä Kettunen esitti tuossa, että tämä tulee siis kuluttajan maksettavaksi tällä hetkellä, mutta voi olla, että jonkun sähköyhtiön olisi halvempaa maksaa se itse kuin lähettää niitä kirjeitä joka talouteen hinnanmuutoksista. Tämä on todella pieni vaikutus.

Minä nyt tässä, kun mahdollisuus tuli, laskin tuossa ennen tänne saliin tuloa, että sähköautolla ajava henkilö maksaa huoltovarmuusmaksua tällä hetkellä 0,26 senttiä per sata kilometriä ja bensa-autolla ajava maksaa 4,7 senttiä per sata kilometriä. Tämä on laskettu keskimääräisellä henkilöautojen sähkön tai polttoaineen kulutuksella. Elikkä tämä on kuitenkin minun mielestäni väärin, että sähköautolla ajava ei maksa tätä huoltovarmuusmaksua siinä mittakaavassa kuin bensa-autolla ajava, vaikka he ajavat painavammilla autoilla, jotka kuormittavat maantietä enemmän.

Mutta se peruste, miksi minä olen tähän lähtenyt, johtuu ainoastaan siitä, että Huoltovarmuuskeskukselle on tässä viime vuosien aikana koko ajan säilytetty lisätehtäviä ja heidän

Pöytäkirjan asiakohta PTK 49/2025 vp

rahoituksensa on laskenut. En yhtään epäile, etteikö edustaja Hoskonen, joka saliin saapui, ottaisi Huoltovarmuuskeskuksen roolia tässä turpeen tuotannossa tai näissä asioissa esiin. Minä pidän kyllä tärkeänä, että tämä Huoltovarmuuskeskuksen rahoitus turvataan. Minun mielestäni menee liian pitkä aika siihen, jos joku työryhmä selvittää. Tätä rahoitusta pitäisi saada heti nostettua ylemmäs, että he pystyvät oikeasti turvaamaan meidän huoltovarmuutta eikä tarvitse puuttua sitten johonkin viljan varastoinnin riittävyyden alentamiseen. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kettunen.

16.25 Tuomas Kettunen kesk: Kunnioitettu rouva puhemies! Kiitoksia edustaja Mäenpälle tästä selvennyksestä. Nyt minullakin meni mittasuhteisiin nämä luvut, tosiaan senttejä per kilowatti. Olen edustaja Mäenpään kanssa täysin samoilla linjoilla sen suhteen, että jos lisätehtäviä Huoltovarmuuskeskukselle lisätään ja tuotto laskee — oliko näin, edustaja Mäenpää, että se on alle 40 miljoonaa euroa vuositasolla — niin kyllä silloin pitäisi käydä juurikin tätä keskustelua. Toivonkin tälle teidän lakialoitteellenne menestystä.

Olisin toivonut myös, että vielä olisi lisää lainsäädäntöä myös turpeen käyttöön huoltovarmuuspolttoaineena. Tuossa edellisessä pykälässä käytiin keskustelua siitä, kuinka Espanjassa tuli yhtäkkiä sähkökatkos ja lähes koko yhteiskunta taisi pimetä kesäaikaan, mutta entäpä sitten, jos meillä täällä kovilla paukkupakkasilla tapahtuisi samanlainen tilanne ja kun meidänkin näitä CHP-laitoksia siirretään tämmöisiksi sähkökattiloiksi, niin tuleeko siinä vaiheessa turvetta ikävä? Varmasti tulee. Ja uskon ja toivon myös, että tulevaisuudessa näitä CHP-laitoksia otettaisiin asianmukaisella vakavuudella huomioon ajatellen meidän huoltovarmuutta lämmön- ja sähköntuotannon osalta.

Kiitoksia edustaja Mäenpälle hyvästä lakialoitteesta.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hoskonen.

16.27 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Kiitoksia erinomaisesta aloitteesta. Todellakin Huoltovarmuuskeskuksen rahoitus on turvattava. Se on Suomelle erittäin halpa henkivakuutus ja aivan varmasti ainoa, mikä meillä on. Pitää muistaa, että vaikka Euroopan unioni tuntuu olevan kaikkia maailmoja syleilevä kaikkien asioiden korkein tietäjä ja taitaja, niin valtavan byrokratian keidashan se vain on käytännössä. Siitä alkupeäisestä ideastahan, jolla Robert Schuman perusteli Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamista, ei ole jäljellä enää kuin haalea muisto, jos sitäkään. Mutta Huoltovarmuuskeskuksen toiminta pitää turvata, että pystymme huoltovarmuutemme hoitamaan kaikissa olosuhteissa, olkoon kyseessä sitten ruoka tai energia. Nämä kaksi asiaa ovat todella akuutteja. Jos joku ei usko, miten tärkeitä asioita ne ovat, niin jätetään tänäpäpä kokonaan syömättä ja sammutetaan sähköt talossa ja vesihanat kiinni, niin huomisaamuna ollaan kaikki samaa mieltä.

Eli meidän pitää varmistaa nyt ensinnäkin se, että ruuantuotanto saadaan oikealle tasolle. Meillä on tällä hetkellä tilanne — jokainen olemme sen kokeneet — että jauhelihaa ei kaupasta enää saa. Jos saa, niin pitää mennä aamulla heti ovenkahvaan kiinni, kun kauppa aukeaa. Iltapäivällä, puolenpäivän jälkeen, on turha yrittää. Koskee isoja kaupunkeja ja myös pienempiä kuntia, joka paikassa sama ongelma.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 49/2025 vp

Toinen asia, energia: Tämä järjetön ilmastopolitiikka, joka ei perustu totuuteen. Ne väärennetyt päästöluvut, ne on todella väärennetty. Eduskuntaa on viety kuin litran mittaa, ihan väärään suuntaan. Siinä on ollut Sitra mukana, erilaiset ympäristöjärjestöt ja identiteettipolitiikka, jolla ovat jotkut nostaneet omaa egoaan ylöspäin, kun se on niin tärkeää, että on maailman pelastaja. Suomen metsät ovat valtava hiilinielu, eivät päästölähde, ja tällä lähen on perusteltu se, että kun turve on muka fossiili, mikä sekään ei pidä paikkaansa. Minä olen miettinyt, missä on suomalaisten yliopistojen luonnontieteen opetus, kun ei ymmärretä edes luonnontieteen perusasioita. Turvesuot kasvavat joka vuosi turvetta lisää, ja turvetta on kasvanut jääkauden jälkeen yli 80 miljardia kuutiota.

Jos emme palaa oikeaan politiikkaan, elikkä lopeta — meidän on pakko lopettaa — tukkien ja kuitupuiden polttamista, niin tästä maasta kuolee metsäteollisuus pois. [Tuomas Kettunen: Juuri näin!] Ja sitten pahimmillaan, kun CHP-sähkö on lopetettu, kun turve kiellettiin tai tehtiin valtavan kalliiksi, menetimme noin 3 500 megaa talvisaikana kovalla pakkasella CHP-sähköntuotantotehoa. Elikkä kaksi kertaa Olkiluoto kolmosen ydinvoimalan verran sähköntuotantoa menetimme siinä, ja nyt sitten taivastellaan, että me perustetaan tänne vetyteräsfirmeja. Aivan täydellistä huuhaata, ihmisten harhaan johtamista. Erään outokumpulaisen maanviljelijän sanonta kaikuu korvissani, niin kuin hän sanoi, arvoisa rouva puhemies, siitä lopuksi karu esimerkki, mitä tämä ilmastopolitiikan vääräys on aiheuttanut. Kyseinen herra soitti minulle tässä toista vuotta sitten talvella, ja sanoi, että mitä hän tekee, kun hänen eläkkeensä on 980 euroa ja eilen tuli postissa sähkölasku 890 euroa. Hiljaiseksi vetää. Minä sanoin, että tämä on tämän järjettömän ilmastopolitiikan seuraus teidän kohdallanne. Hän toki yritti anoa [Puhemies koputtaa] siihen muutosta sähköyhtiöltä lakiin nojaten. Hyväksyikö sähköyhtiö, sitä en tiedä. Mutta joka tapauksessa... — Rouva puhemies, kiitoksia vinkistä. Tulen puhujakorokkeelle hetkeksi. [Puhuja siirtyy puhujakorokkeelle — Tuomas Kettunen: Tärkeää asiaa! — Anne Rintamäki: Hyvä puhe tähän asti! — Tuomas Kettunen: Toivottavasti jatkuu!]

Kiitoksia, kunnioitettu rouva puhemies! Siis tässä Outokummun tapauksessa, minkä esimerkin kerroin, kulminoituu, kärjistyy koko suomalaisen järjettömän ilmastopolitiikan lopputulos. Nyt toivottavasti ensi talvena meillä on sen verran säiden haltija suosiollinen, että selvittää tämän kaikille suomalaisille tekemällä kunnan pakkastalven, koska kovalla pakkasella ei niitä CHP-kattiloita pysty pyörittämään pelkällä puulla. Jäinen puu ei tuota lämpöä, puuta ei voi varastoida, ja kun ei turvetta ole. Turvehan on siitä hyvä polttoaine, että se kun kuivana saadaan aumaan, niin se säilyy kolme neljä vuotta siellä ihan kunnolla ja on toimintakykyinen aina. Kun se CHP-kattiloiden, jos niitä vielä jossakin jäljellä on — valitettavasti niitä turbiineja on sieltä poistettu jo — tuottama 3 500 megaa, mikä parhaina päivinä kovilla pakkasilla CHP-sähköä tuli, on nyt sitten menetetty tapaus, niin tästä kärsimme koko kansakunta. Voi sanoa, että se on tämän identiteettipolitiikan, sanoisinko samalla eräänlaisen täydellisen tietämättömyyden ja yliviisauden valtava hinta, minkä tämä kansakunta maksaa, ja siitä kärsivät kaikista pahiten lapsiperheet, pientä palkkaa saavat ja pientä eläkettä saavat ihmiset. He voivat pahimmillaan joutua myymään jopa talonsa pois, kun eivät pysty laskuun maksamaan.

Rouva puhemies! Lopuksi: Toivon, että huoltovarmuus Suomessa turvataan ja tehdään sellaista veropolitiikkaa ja ilmastopolitiikkaa, joka perustuu oikeisiin lukuihin, ei väärennettyihin lukuihin, joita Luonnonvarakeskus meille levittää. Ilman oikaisua tämä kansakunta on hukassa. Ja silloin siitä ei sitten nauti kukaan, ja toivon, että sitä päivää ei näe eduskunnassa kukaan meistä, vaan asiat korjataan jo ensi viikolla. Ei muuta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 49/2025 vp

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hänninen.

16.32 **Juha Hänninen kok:** Kunnioitettu rouva puhemies! Sotilaana tiedän, että huoltovarmuusasiat täytyy hoitaa näin syvän rauhan aikana, eli viimeistään nyt — tai jos ollaan rehellisiä, niin eilen.

Kannatan edustaja Hoskosen ja muidenkin paikalla olevien kollegojen esitystä turpeen nostamisesta jälleen uusiutuvaksi energianlähteeksi, se on täysin välttämätön asia. Ehkä sitten myös kollega Hoskosen kanssa seuraavassa hallituksessa hoidetaan tätä asiaa.

Lähiruoka on ekoteko ja huoltovarmuusteko. Kannatan edustaja Mäenpään erinomaista lakialoitetta, ja toivon sille vahvaa menestystä. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kettunen.

16.33 **Tuomas Kettunen kesk:** Rouva puhemies! Edustaja Hoskoselta jälleen kerran ansiokas puheenvuoro, ja toivon myös, että hallitusryhmätkin kuuntelevat tätä puheenvuoroa. Kiitän vielä edustaja Mäenpäättä, että olette tehneet tämän lakialoitteen, ja toivon tälle myös menestystä hallituspuolueitten suunnalla.

Kuitenkin tästä huoltovarmuusrahastosta: Elikkä huoltovarmuuteen liittyviä asioita tällä rahastolla sitten hoidetaan. Siellä on juurikin polttoaineet, lääkkeet, siellä on huoltovarmuusvarasto, jossa on myös viljaa, kun puhutaan jokapäiväisestä ruoasta. Nythän me kuulumme, että tätä viljavarastoa onkin pienennetty, vaikkakin tämmöisessä ajassa toivoisimme, että näitä viljavarastoja nostatettaisiin pahan päivän varalle. Siellä on myös kehittämissankkeita, varautumiseen liittyviä sopimuksia, siellä on koulutukseen, tutkimus- ja yhteistyöhön liittyviä asioita.

Sitten huoltovarmuuteen liittyviä asioita tuetaan tällä huoltovarmuusrahastolla, ja niin kuin kuulumme edustaja Mäenpäältä, tämä rahaston tuotto on vähentymään päin, ja varsinkin tässä ajassa pitäisi sitä rahaa huoltovarmuuteen liittyviin asioihin nostattaa, koska kyllä viisas yhteiskunta varautuu pahimman varalle.

Mutta mitä tulee tähän sähkön hintaan ja sieltä otettavaan huoltovarmuusrahaan, mitä tämmöiseksi veroksikin voi sanoa, niin kyllä minä katsoisin myös tänne sähkönsiirtohinnoitteluun liittyvään toimintaan. Tänä päivänä minusta suomalaiset tuolla maakunnissa maksavat liian kovaa hintaa sähkönsiirtoon liittyvissä maksuissa. Jos tosiaan tästäkin rahasta osa menee tuonne ulkomaalaisille sijoittajille, niin kyllä meillä Suomessa pitäisi katsoa tarkasti, kuinka enemmänkin ohjautuisi tänne Suomeen sitä rahaa, jolla pystyttäisiin rahoittamaan esimerkiksi huoltovarmuusvarastoa.

Rouva puhemies! Tämmöisillä lisäkommenteilla.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mäenpää.

16.36 **Juha Mäenpää ps:** Arvoisa rouva puhemies! Olen yrittänyt pitää tätä huoltovarmuuskysymystä yllä, ja aivan kuten edustaja Hoskonen tuossa edellä kertoi, tämä liittyy myös turpeeseen, ja näitä ongelmia kasautuu, jos me suljemme silmämme ja luotamme tähän ilmastouskontoon, mikä täällä on. Tämä on hankala asia. Helsingistä lopetetaan polttoon perustuvia energiantuotantolaitoksia ja luotetaan sähkökattiloihin. Mikään ei varmasti kriisin tullessa ole niin helppo tuhota kuin sähköjärjestelmä. Sen takia meillä pitäisi olla polttoon perustuvia ja turpeeseen perustuvia lämpölaitoksia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 49/2025 vp

Tuossa muutama kuukausi sitten kirjoitin Helsingin Sanomiin mielipidekirjoituksen, mutta te varmaan osaatte päätellä, mitä sille tapahtui — eihän niitä julkaista. Vaikka kansanedustaja kirjoittaa huoltovarmuudesta Helsingin Sanomiin mielipidekirjoituksen, niin näille viitataan kintaalla sen takia, kun ne eivät ole tämän ilmastouskon mukaisia.

On totta, mitä edustaja Kettunen nosti esille, että siellä on lääkkeitä. Voisi sanoa, että Huoltovarmuuskeskus kuuluu meidän yhteiskunnan kaikille aloille. Meillä pitää olla kaikilla aloilla huoltovarmuutta, pitää olla lääkkeitä, pitää olla sidetarpeita. On asioita maanpuolustukseenkin liittyen, joihin Huoltovarmuuskeskuskin linkittyy sillä tavalla, että he ovat tiettyjä toimia ylläpitämässä siellä. Tämä on tosi tärkeä asia, ja kyllä minä ihmettelen, että täällä salissa ei asiaa huomata.

Edustaja Hoskonen otti esille tämän, minä en tiedä, voisiko sanoa, jonkinlaisen ilmastokiiman, minkä vallassa tämä maailma on elänyt tai Suomi on elänyt pitkän aikaa. Kyllä tämä on ihan käsittämätöntä. Onneksi tähän on nyt nykyinen hallitus pikkuisen pureutunut, ja siellä aletaan tekemään jonkinlaista selvitystä. Tämä maailmahan menee ihan hulluksi, jos me aletaan kaikkia turvepeltoja ja muita täällä maassa rokottamaan ja verottamaan. Ne turvepellot ovat meille myös huoltovarmuustekijä, ja niistä saadaan aina kohtuullinen sato. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hoskonen.

16.39 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Kiitän edustaja Mäenpäää erinomaisesta puheenvuorosta. Teidän puheessanne äsken oli pieni virhe, ja haluan oikaista sen, että pöytäkirjaan jää oikeat tiedot. Kaikki teidän puheessanne oli asiaa. Helsingin lopetti tämän yhden voimalan tuosta läheltä, hiilivoimalan, ja siitä ovat nyt sitten Hesarit ja kaikki muut lehdet, valtakunnan media, riemuinneet, että nyt ei tehdä enää ilmastopäästöjä. Eihän Helsingissä tehdä, neidän tehdään Vantaalla, Vantaan jätevoimalassa. Helsingiläinen vihreä siirtymähän tarkoittaa sitä, että kaikki se ongelma, mikä Italiassa sen täysin laitoman jätteen kanssa — siis sellaisen jätteen, jonka alkulähteitä en lähde arvioimaan sen enempää, totean vain, että lähtöpäässä se kyseinen jätehuolto hoidetaan järjestelmän kautta, joka tuskin kovinkaan paljon on varoituksista innostunut, ei tarvitse muuta mainita. Ne ajetaan Loviisan kautta Loviisan Valkon satamaan. Luin Hesarista, tai oliko Iltalehdestä, uutisen, että kun Valkon satama ostettiin niin, että Helsinki omistaa 60 prosenttia, Loviisa 40, niin se oli kuulemma lehden tietojen mukaan helsinkiläisille hyvin sopiva ratkaisu. No, varmastihan se oli, kun se valtava löyhkä, mikä siinä satamassa on nyt, kun sieltä kaikki moskat Italiasta sinne ajetaan... Kuumana kesäpäivänä — no, voitte kuvitella, miltä tuntuisi asua jätevuoren vieressä tai kaatopaikan vieressä. Jokainen voi kuvitella, mitä se haju on. Sinne ajetaan kaikki Italian muovit ja muut jätteet poltettavaksi, ja muka päästötöntä energiaa.

Pitäisi nyt jonkun tässä maassa pikkuhiljaa, edes ympäristöviranomaisen, Valtiontalouden tarkastusviraston taikka Suomen ympäristökeskuksen tai Suomen ympäristöministerin, puuttua tähän tilanteeseen. Jos minä kotona saunassa vahingossa polttaisin vaikka muovipussin, muovია poltan ja se menee yleiseen tietoon, niin se olisi putkareissu ja siitä tulisi aika rankka syyte.

Tämmöistä täällä tehdään ja sitten väitetään tehtävän ilmastopolitiikkaa. Olkoon tämä varoittavana esimerkkinä siitä, mihin tämä suomalainen ilmastokeskustelu ja politiikka on mennyt. Eihän näin saa tehdä, että tuhoamme omaa elintasoamme, omaa luontoamme ja ai-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 49/2025 vp

heutamme valtavaa vahinkoa meidän kansalaisille, koska he menettävät rahansa, pahimmillaan omaisuutensa, kun vuokrat nousevat, sähkölaskut nousevat.

Olen erään yhteisön hallituksen puheenjohtajana vielä vähän aikaa, kun kuntapolitiikasta olen jäämässä pois, ja siinä kyseisessä yhteisössä energialasku edellisestä vuodesta viime vuoteen nousi 20 prosenttia. Se on iso tila, mitä lämmitetään, niin se on valtava rahameno, ja se tarkoittaa, että ne ihmiset, jotka siinä kyseisessä kiinteistössä asuvat ja saavat palveluja siellä, maksavat karmean kovaa hintaa jatkossa, kun pitäähän se talo lämmittää. Tätä on tämä suomalainen hurjuus tässä ilmastopolitiikassa, mutta tämä on aivan käsittämätöntä, kun valtakunnan media ei tähän puutu millään lailla. Toivon, että puuttuu, ja sen päivän kun näkisin, niin olisin paljon iloisemmalla tuulella sen jälkeisenä päivänä. — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kettunen.

16.42 Tuomas Kettunen kesk: Kunnioitettu puhemies! Edustaja Hoskonen käytti jälleen kerran hyvän puheenvuoron ja nosti esille nämä ilmastotavoitteet. Nykyinenkin Petteri Orpon hallitus, missä perussuomalaiset ovat, on sitoutunut tähän hiilineutraalisuustavoitteeseen, että tämä yhteiskunta olisi hiilineutraali vuoteen 2035, ja on myös sitoutunut näihin ilmastolain tavoitteisiin. Mutta onneksi teillä siellä hallitusohjelmassa kuitenkin lukee, ettei metsien käyttöä rajoiteta, koska jos nyt lähdetäisiin metsien käyttöä rajoittamaan, niin sillä olisi kauaskantoiset, negatiiviset vaikutukset meidän kansantalouteen.

Nimittäin jos metsien käyttöä lähdetäisiin rajoittamaan esimerkiksi Ilmastopaneelin vaatimilla hakkuiden vähentämistoimilla, niin muun muassa Sahateollisuus ry on tilannut tällaisen selvityksen, että jos metsähakkuiden rajoittaminen nykyisestä runsaasta 70 miljoonasta kuutiometristä tiputettaisiin 55 miljoonaan kuutiometriin, niin sitten laskisivat kymmenen vuoden aikana puun myyntitulot 6 miljardilla eurolla, valtion tuloja häviäisi 5,5 miljardilla eurolla ja yritysten maksamia palkkoja 7,5 miljardilla eurolla. Eli nytten kun puhutaan siitä, että valtiontalouskin pitää laittaa tasapainoon, niin kyllä nämä asiat pitäisi osata ja pystyä laittamaan mittasuhteisiin. Jos tällaisia kunnianhimoisia tavoitteita asetetaan, että vuoteen 2035 ollaan hiilineutraali yhteiskunta, mutta jos se alkaa näyttämään siltä, että metsien käyttöä pitäisi rajoittaa, niin sitten pitää pystyä myös miettimään muita ratkaisuja — tai sitten siirtää sitä tavoitetta pitemmälle tulevaisuuteen kuin se, että lähdetään omaa teollisuutta, varsinkin metsäteollisuutta, ajamaan alas.

Puhemies! Minkä takia tämä liittyy tähän huoltovarmuuteen ja edustaja Mäenpään tekemään lakialoitteeseen? Toivoisin, että etsittäisiin ratkaisuja, millä saadaan lisää verotuloja valtiolle, lisää tuloa kansantalouteen, jotta pystytään sitten huoltovarmuuteen liittyviä asioitakin rahoittamaan.

Puhemies! Otin tämän puheenvuoron edustaja Hoskosen puheenvuoron innoittamana.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mäenpää.

16.45 Juha Mäenpää ps: Arvoisa puhemies! Edustaja Kettunen on osittain oikeassa tuossa, mutta haluaisin muistuttaa siitä, että kun katsotaan niitä puun hakkuumääriä, niin sieltä yhä enenevä määrä siitä hakatusta puusta on mennyt kattilaan ja on poltettu lämmöksi. Se on kasvanut — viimeiset, olisiko, viisi vuotta muistaakseni, milloin se määrä on kasvanut suuresti. Minun mielestäni se olisi Luontopaneelillekin varmaan syytä selventää, että se

Pöytäkirjan asiakohta PTK 49/2025 vp

puuhakkeeksi menevä lämmitysenergian osa on myös hakkuuta siellä muun joukossa, ja tämän kun voisimme jättää tekemättä, niin ehkä me silloin voisimme hakata vähän vähemmän puuta. Turvetta pitäisi polttaa vain puolet siitä, mitä nyt poltetaan puuhaketta.

Tämä on käsittämätön juttu. Me mennään vähän kauas tästä alkuperäisestä ajatuksesta, mutta meille voidaan öljyä ajaa jostakin laivalasteilla, pitkien matkojen takaa tuodaan laivalla, joka tuottaa päästöjä ja päästää mereen kaikkea kuraa varmaan välillä. Sitten se laiva tulee jalostamoon, sitten siitä tehdään öljyä. Ja kun yksi rekka öljyä ajetaan jonnekin lämmityskäyttöön, vaikka nyt sitten edustaja Kettusen kotikulmille Kuhmoon — siellä Kuhmon lähellä on varmaan jossakin turvesuo — niin se, kun lämmitysenergianä käytetään öljyä, se öljyrekka voidaan korvata kahdella rekalla turvetta. Nyt tällä hetkellä siihen menee neljä rekkakuormaa puuta. Vaikka itsekin olen sen takana, että puun hakkuumääriä ei tarvitse laskea, niin viisasta olisi kuitenkin käyttää turvetta, ettei me jouduta puuta polttamaan niin paljon.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kettunen.

16.47 Tuomas Kettunen kesk: Rouva puhemies! Juurikin näin, niin kuin edustaja Mäenpää tuossa omassa puheenvuorossaan totesi, että kansantalouteen syntyy lisätuloja, kun se puu, kuitupuu, keitetään selluksi tai tyvitukkisahapuu vedetään sahalinjaston lävitse. Sieltä tulee kansantalouteen lisätuloa, ei sillä, että se kuitupuu tai tyvitukkipuu poltetaan savuna taivaalle.

Meillä siellä omalla kotipaikkakunnallani itärajan pinnassa, erämaakaupunki Kuhmossa, on CHP-laitos, eliikkä sahalaitoksen yhteydessä on lämpölaitos, joka käyttää polttoaineenaan sahalaitoksen sivuvirtatuotteita, ei mitään jätettä, vaan sivuvirtatuotteita, eliikkä puunkuorta ja sahanpurua. Sieltä syntyy sitten lämpöä meille kuhmolaisille siihen taajama-alueelle, ja sitten siellä vielä turbiini pyörii — kun puhutaan CHP-laitoksesta, niin turbiini pyörittää vielä sähköä siihen kylkeen. Se on minun mielestäni hyvä systeemi.

Olen edustaja Mäenpään kanssa ihan täysin samaa mieltä, että tosiaan metsähakkeen käyttö on lisääntynyt Suomessa. Ennen tätä julmaa hyökkäyssotaa, minkä Venäjä aloitti Ukrainan aroille, Venäjältä tuotiin myös meille metsähaketta aika runsaanlaisesti, mikä sitten näkyi myös meidän markkinoillamme. Mutta ei saa silti unohtaa tässä keskustelussa turvetta, koska kyllä huoltovarmuuspolttoaineena turvetta tarvitaan. Onneksi se on sinne hallitusohjelmaan kirjattu, että turvetta myös jatkossa käytetään, mutta odotin ja oletin, että sitä olisi ollut vielä enenevässä määrin, että turvetta oltaisiin voitu käyttää myös polttoaineena.

Ja mitä tulee näihin hiilineutraalisuustavoitteisiin, niin kun me puhumme täällä tavoitteista ja puhumme hiilinieluista, eliikkä metsistä, kaikesta siitä vihreästä, joka sitoo hiiltä tuolla metsissä, niin meidän pitäisi puhua myös teknisistä hiilinieluista, siitä, kuinka sinne CHP-laitoksen piipun päähän laitetaan filtti, joka ottaa sitä hiilidioksidia sieltä käyttöön, ja näin maailma pelastuu. Minun mielestäni pitäisi puhua hiilinielujen lisäksi myös teknisistä hiilinieluista ja suomalaisesta osaamisesta, jolla me pystymme taklaamaan ilmastonmuutosta ja vastaamaan niihin tavoitteisiin, että ilmastoa pystytään sitten myös pelastamaan pitkälle tulevaisuudessa.

Keskustelu päättyi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 49/2025 vp

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.